

службової діяльності та службової діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Потрібно і надалі продовжувати практику приведення вітчизняного законодавства у відповідність до міжнародних та європейських стандартів.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

2. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_101.

3. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_102.

4. Конвенція ООН проти корупції. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

Казміренко Вікторія Олександрівна,

старший викладач кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ТА ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ Й МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

При здійсненні службових обов'язків поліцейські вступають у психологічний контакт з об'єктами професійної діяльності переважно в емоційно напружених умовах, коли результат міжособистісного протистояння здебільшого залежить від рівня психологічної готовності швидко й ефективно застосовувати прийоми психологічного самозахисту.

Вітчизняна наука визначає психологічну безпеку як систему організаційно-правових, фізичних і спеціальних психологічних заходів, що дозволяють забезпечити високий рівень працездатності й психологічної надійності особового складу, а також підтримувати високий рівень ефективності і продуктивності професійної діяльності.

Провідними напрямками забезпечення психологічної безпеки працівників є [1]:

– спеціально орієнтований відбір кандидатів на службу, що передбачає прогнозування поведінки в психологічно напружених умовах діяльності;

– постійне спостереження за поведінкою працівників та її змінами;

– аналіз критичних інцидентів (надзвичайних подій), що виникають у професійному середовищі;

- навчання психолого-тактичним прийомам забезпечення особистої безпеки в типових ситуаціях службової діяльності;
- надання знань, необхідних для формування індивідуальних та групових алгоритмів безпечної поведінки;
- навчання тактиці й методам забезпечення психологічної безпеки та надійності в ситуаціях шантажу та провокації;
- навчання прийомам безконфліктного вирішення психологічно складних ситуацій;
- навчання прийомам протидії маніпулятивному та сугестивному впливу;
- навчання прийомам безпечного спілкування;
- навчання прийомам нейтралізації постстресових симптомів;
- надання рекомендацій щодо забезпечення психологічної безпеки в позаслужбовий час, безпеки сім'ї;
- формування навичок постійного контролю стану власної безпеки та психологічної надійності.

Психологічна захищеність – сформований стан психологічної готовності до дій у психологічно складних та емоційно напружених умовах, здійснення профілактики негативних наслідків психотравмуючих впливів та професійної деформації, наявність відповідних знань, умінь і навичок безпечної професійної діяльності, створення позитивного соціально-психологічного клімату та керованих службових і особистісних взаємин у колективі.

Негативними чинниками стосовно дотримання особистої безпеки у професійній діяльності є [2]:

- недоліки знань про можливі небезпечні ситуації;
- занадто дружні та відкриті стосунки з людьми;
- схильність розглядати себе як учасника суспільних відносин, а не як працівника МВС;
- нездатність діагностувати ознаки небезпеки;
- фізична та психологічна перевтома;
- самовпевненість та розслабленість у небезпечних ситуаціях;
- послаблення самоконтролю в професійному спілкуванні;
- надмірна демонстрація і використання владних повноважень;
- втрата пильності внаслідок свідомого ігнорування небезпеки;
- апатія та благодушність.

Одним із важливих чинників психологічної безпеки поліцейських є перебудова стереотипів соціальної поведінки та формування уміння протистояти провокаціям.

Зазначимо найбільш поширені цілі провокативних дій. Це може бути:

- отримання кримінально-значущої інформації як для вчинення злочинів, так і для уникнення відповідальності;
- отримання випереджаючої інформації щодо планування заходів певних напрямів, їх термінів та інтенсивності;
- можливість залучення до злочинної діяльності;

- невиконання прямих службових обов'язків;
- дискредитація за різними обставинами;
- використання з корисливими намірами.

Поліцейські повинні пам'ятати, що їх легкодухість, вади характеру, необережне і нерозбірливе ставлення до «вигідних» пропозицій, спонсорства, подарунків та сувенірів, випадкових зустрічей і знайомств чи підтримка у сфері бізнесу, яким займаються члени їх родин, можуть бути першими індикаторами та ознаками початку провокуючого і дискредитуючого тиску.

Враховуючи суспільний характер діяльності поліцейських, велику питому вагу спілкування при вирішенні службових завдань, слід дотримуватись наступних рекомендацій щодо безпечних станів у ситуаціях службового та повсякденного спілкування. Зокрема, у професійному спілкуванні [3]:

- не згадувати в бесідах посадового статусу та прізвищ колег по службі, не обговорювати зі сторонніми особами службових справ чи натякати на них;
- не відрізнятись від оточуючих людей незвичним зовнішнім виглядом (крій та колір одягу, манера його носіння, зачіска);
- дотримуватись загальноприйнятих стереотипів поведінки;
- не виявляти надлишкової допитливості чи обізнаності, не демонструвати свої «ділові» можливості;
- бути рівним та ввічливим, не виявляти грубощів, пихатості, зарозумілості, нетактовності;
- бути пильним при спробах незнайомих осіб зблизитися, надати неочікувану послугу тощо;
- не розкривати перед випадковими особами напрями своєї уразливості (родина, діти, автотранспорт, помешкання) задля запобігання шантажу та тиску;
- не виявляти своїх слабкостей (алкоголь, гроші, негативні риси характеру);
- бути розбірливим щодо обіцянок, боргів, бізнесових послуг, особливо з використанням службового становища.

Певні перестороги повинні мати місце і в ситуаціях спілкування з колегами по роботі як у межах виконання службових обов'язків, так і в неформальному спілкуванні, зокрема:

- повідомляти колегам лише загальні відомості, без інтимних подробиць щодо власного життя;
- не виявляти надлишкового інтересу щодо приватного життя колег, деталей вирішуваних ними службових завдань;
- бути обачливим щодо використання засобів зв'язку, які не виключають можливостей перехоплення інформації;
- не виявляти демонстративного незадоволення своєю посадою, заробітком, просуванням;
- не виявляти несанкціонованої чи неадекватної ініціативи в службових і особистих питаннях;

– використовувати при спілкуванні в багатолюдних місцях позамовні засоби (жести, міміка, деталі одягу, маніпулювання предметами).

Отже, аналіз діяльності поліцейських та матеріалів зарубіжних дослідників дозволив дійти висновку, що альтернативою провокативним діям є формування так званої «установки на виживання» в небезпечних ситуаціях, тобто конкретної орієнтації особистості на безпечну та ефективну діяльність. Визначається установка на виживання як свідомо готова та схильність фахівця до цілеспрямованої, надійної та достатньо самозахисної діяльності в умовах виникнення, перебігу та вирішення штатних і позаштатних небезпечних службових ситуацій. У переліку цих умов можна визначити три, які складають певний «трикутник безпеки». Це – поінформованість, пильність і здоровий глузд поліцейського.

Список використаних джерел

1. Антонян Ю.М. Типология коррупции и коррупционного поведения [Электронный ресурс]. – URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej19/PDF/23.pdf>.

2. Бахтиярова А. Взяточников нужно... лечить// Аргументы и факты. – 2011. – № 49 (1622)

3. Журавлев А. Л., Юревич А. В. Психологические факторы коррупции // Прикладная юридическая психология. – 2012. – № 1. – С. 8–21.

Калиновський Олександр Валерійович,

заступник начальника відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник;

Крупій Анастасія Іванівна,

курсант 3-го курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ

АНТИКОРУПЦІЙНА РЕФОРМА В УКРАЇНІ: ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ

На сьогодні впровадження ефективності антикорупційної реформи залишається одним із основних завдань органів державної влади в Україні.

У цьому напрямку на теперішній час вже здійснено низку важливих законодавчих і практичних кроків та продовжується впровадження відповідних ініціатив.

У 2014 році уряд запровадив, важливий для України, законодавчий акт, яким визначено вектори для створення ефективної загальнодержавної системи запобігання і протидії корупції. Законом України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна